

Asia: VN/8292/2021

Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ajokorttilain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Liikennelääketieteenyhdistys kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnokseen hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ajokorttilain muuttamisesta”.

Suomen liikennelääketieteenyhdistyksen arvion perusteella lain keskeinen vaikutus on lähinnä hakemustekninen muutos, jossa vastuu 17-vuotiaan ajo-oikeuden hankkimisesta siirtyy aiempaa enemmän TRAFICOMilta huoltajille. Luonnoksessa nuorten korkean riskin ajoaikaa viikonloppuöiltä rajoitetaan. Tällä on toivottavasti alaikäisten onnettomuuksia vähentävä vaikutus. Vaikutusten arviointi on todennäköisesti riittävä. Suomen liikennelääketieteenyhdistyksellä ei ole näkemystä voimaantuloajankohdasta. Toisaalta on hyvä, jos laki saadaan voimaan ennen tulevan kesän riskiviikonloppuja.

Lääketieteen kannalta on oleellista kyetä löytämään käyttäytymis- ja kehityshäiriöiset yksilöt. Tähän ei nykyään eikä tulevassa ehdotuksessa ole toimivaa mallia. Olisiko vilppi rangaistuksineen mahdollista laajentaa ulottumaan myös ensimmäisen ajokortin hakijan omaan ilmoitukseen terveydentilastaan (”Ensimmäistä ajokorttia hakevan vakuutus ajoterveysvaatimusten täyttymisestä”). Liikenne- ja viestintävirasto voisi harkita yhdessä THL (ja/tai Kanta palvelun) kanssa miten tehdä automaattista diagnoosien tarkistamista. Jos tässä löytyisi ajokortin hakijalta hakemukseen vaikuttava diagnoosi (esimerkiksi diabetes, ADHD, persoonallisuushäiriö, älyllinen kehitysvammaisuus, alkoholiriippuvuus, huumausaineiden käyttö), niin ajokorttilupahakemukseen vaadittaisiin alaan perehtyneen lääkärin lääkärintodistus. Lausunnossa oleva 10 § koskien lääkärinlausuntoa on nyt paremmassa muodossa ja mahdollistaisi helpommin tämän vaatimuksen. Suosittelemme harkittavaksi vanhempien/vanhemman/holhoojan allekirjoituksellaan vahvistavan myös hakijan terveydentilan.

Suomen liikennelääketieteenyhdistyksessä emme tiedä mistä liikenne- ja viestintävirasto nykyään saa tiedon lääkärinlausunnon tarpeesta. Onko tämä vain hakijan oman ilmoituksen rehellisyyden varassa? Voiko esimerkiksi poliisin ajolupia hoitava yksikkö olla yhteydessä Liikenne- ja viestintävirastoon? Yleisestikin eri viranomaisten välistä tiedonjakoa riskiäksilöiden kohdalla tulee kehittää.

Jatkossa uuden ajokieltokoulutuksen kautta saattaa löytyä riskiäksilöitä, joille psykologin tai liikennelääkärin arvio olisi aiheellinen.

Porela Pekka
Suomen Liikennelääketieteen Yhdistys